

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica ishaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četertletu 1 gld. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za čertert leta 1 gold.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVI.

V Ljubljani 14. sušca 1873.

List 11.

Iz pastirskega lista

mil. Briksenškega škofa Vincencija.

Viši pastir vpraša: „Kaj je dragocenejšega kakor beseda Božja? Psalmopevec odgovarja: „Tvoje pričevanja (beseda Božja), o Gospod, so mi ljube, bolj kakor zlato in dragi kameni.“ (Ps. 118, 127). Zveličarju je bilo toliko ležeče na besedi Božji, ko je malo apostelnov in učencev razpošiljal evangelij oznanovat, da je rekel: „Velika je žetev, ali delavcev je malo. Zato prosite Gospoda žetve, da pošlje delavcev v svojo žetev.“ (Luk. 10, 2.)

Sedanji čas pa je priméroma veliko delavcev skor po vsih deželah na zemlji, pravi viši pastir, ali žetve velikrat precej manjka. Veljásko občinstvo (das grosse Publikum) se ne zbira okrog prižnic, ampak okrog časnikov. Časništva in zlasti malopridno časništvo je vir, iz katerega zajemajo poduk, ne pa kje samo za časne opravila, ampak tudi v oziru na delo zveličanja, o vprašanji večnosti in našega večnega namena. Kakor se godi besedi Božji, ki se z léce oznanuje, taka utegne biti pogosto tudi z mojim pastirskim listom, ki ga vam oznanujem z začetkom posta. To pa me ne sme zderžati, da bi tega ne storil, kolikor mi dopusté moje slabe moči. Zakaj gorjé meni, ako bi evangelija ne oznanoval. (1. Kor. 9, 16.) . . . Gospodujoči duh časa, ki se ne zлага z duhom evangelija, je prav posebno tega kriv, ako pri mnogih zamerje občutek za besedo Božjo.

Potem napové, da bode govoril o prvih treh prošnjah v očenašu kakor močnem pomočku zoper duha sedanjega časa.

1. Perva bran in zdravilo zoper hudobnega duha sedanje dobe je perva prošnja v očenašu. Zato prav velikrat in z otročjo nadležnostjo molimo k Bogu: „Posvečeno bodi tvoje ime.“ — Tisti, ki se zlobnemu duhu časa uklanjajo, ne poznajo nič svetejšega kakor človeštvo. Ko pa človeku odrekujejo naj viši čast — njegovo Božjo podobo — vender sanjarijo in govoré vedno le o omiki, s katero ima človek zmiraj zmnožniši postati, si natorc in njene moči služne storiti, se v tergovstvu in v raznih obertnijah prav znajti. Ne zavedó se in nočejo se zavediti, da oliká, ako od ni prave vere gospodovana in prešinjena, je enaka tistemu zračnemu slepilu, ki popotniku v pušavi kaže od deleč naj rodovitniši okrajine z živo zalenjavo, — ki se pa toliko bolj odmikuje, kolikor bolj se popotniku zdi, da je že blizu, poslednjič pa čisto in popolnoma zgine. Omika, da bo prava, in da nas bo res srečne storila, pravi sv. Avguštín, mora biti zastavljena na prepričanje, „da ni nič

svetejšega kakor Bog.“ Nasledva daljnja razlaga te prošnje.

2. Druga bran in zdravilo zoper hudobnega duha sedanjega časa je druga prošnja v očenašu. Toraj, preljubi, le prav pogosto in pa goreče molimo: „Pridi k nam tvoje kraljestvo.“ — Tisti, kateri služijo duhu časa, nočejo nič slišati od kraljestva Božjega. Sv. pismo stavi deržavo v najtesnejši zvezo z Bogom; zakaj poglavar apostelnov sv. Peter neposredoma zaporad stavi obé zapovedi: „Bojte se Boga, častite kralja!“ (1. Pet. 2, 17.) In sv. Pavel naravnost uči o gosposki: „Kdor se predpostavljenim ustavlja, se ustavlja naredbi Božji. (Rim 13, 2.) Pri vsem tem pa je sedanji čas prav veliko takih, ki o ničemur drugem ne sanjajo in ne govoré, kakor edino le o deržavi brez Boga. Od take deržave se nadjajo zlate dobe vsesplošne blaženosti. Nalaš mižé pred vsimi znamenji žalostne prihodnosti. Toliko bolj nas mora gnati, da z nepokojním hrepenenjem k Bogu molimo: „Pridi k nam tvoje kraljestvo.“ — Nadalje pastirski list pojasnuje, kaj je Božje kraljestvo v nas, zunaj nas, zraven nas in poslednjič nad nami.

3. Tretja bran in zdravilo zoper duha časa je tretja prošnja v očenašu. Toraj, preljubi, prav pogosto in z Bogu vdaním sercem molimo: „Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji.“ — Kako silno duh časa vse okrog pod-se grabi, ker se ne naveliča oklicovati: svoboda in zopet svoboda, kakor da bi bila res še kaka druga svoboda razun tiste, ki si jo privojskujemo s keršanskim zatajevanjem samih sebe. Ravno zato pa, ker nam mora Božja milost naprej priti, nas spremljati in naše danje in nehanje dokončati, se ne smemo naveličati moliti: „Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji.“ Da se pa volja Božja zgodi v nebesih in na zemlji, se mora zgoditi od vsih ljudi. Zakaj od angelov v nebesih pravi apostelj v listu do Hebrejcev, da „so vsi služni duhovi, poslani v službo njih, ki ima doseči dedino zveličanja.“ (Hebr. 1, 14.) Ó da bi bila volja Božja tista postava, ki velja v koči kakor v dvoru brez razločka rodú in stanú! — Nasledva nadaljno razlaganje o tej prošnji. Konec je priporočilo: Naj molijo za sv. Očeta Pija IX, da Bog ohra-ni njih predrago življenje, jih napolnuje s svojimi tolažili in jim prav kmali da viditi vesel konec poskušanj, zaničevanj in jetništva. Pa za cesarja, da bi ga Bog razsvitlil, poterdil in mu dodelil moč, da stori mir med svojimi narodi . . . ; in poslednjič za škofa samega, ker Bog pozná britkost njegovega serca, v kateri velikrat k njemu kliče: „Gospod, reši nas, poginjemo!“

Hvaljeno bodi božje Serce Jezusovo in brezmadež-no Serce Marijno!

XII. Križ — živa pridiga zoper kletvinjo.

„Kakor ovca je peljan v zaklanje, in kakor jagnje, katero molči pred njim, ki ga striže, in ne odpre svojih ust.“ Izai. 53, 7.

So ljudje, kateri, kadar se jim kako delo ne speši, ali kadar jih kdo zaničuje ali obrekuje, svojo jezo in svoj serd izpuščajo na Boga gerdo govore, zabavljaje in preklinjaje Boga, Jezusa Kristusa, in vse, kar je svetega.

Ker se človek serdit nad delom, katero mu ne gre po volji, ali nad sovražnikom svojim ne more zmaščevati, hoče se preklinjevaje zmaščevati pa nad Bogom. Taka kletvinja je ali satanska hudobija, ali velika nespremljenost. Preklinjavec ali v Boga veruje ali ne veruje. Če veruje v Boga in vendar preklinja, je njegova kletvinja satanska hudobija; če pa v Boga ne veruje in vendar preklinja, je pa kletvinja njegova največji nespamet. Verovati pa preklinjati, kako se to more strinjati? Verovati v najvišje in popolniše bitje, v Boga vsegamogočega, v njegovo povsodnost in vsegavednost, v njegovo svetost in pravičnost, v njegovo ljubezen in usmiljenost, pa vendar preklinjati, to kaže najhujši spidenost, surovo in hudobno serce. Vediti in verovati, da Bog kletvinjo prepoveduje, da kletvinja Boga najbolj žali in zaničuje, da je Bog za njo ljudi tolikrat že kaznoval in jih v večnosti kaznoval bode, in vendar preklinjati ter govoriti bogokletno, to je hudobija, koja je po svoji lastnosti enaka zlobi satanski. Kako bi človek, kateri surovo preklinja, mogel imeti le iskro prave ljubezni, časti in hvaležnosti do Boga, kateri je naj viši in vse ljubezni vredna dobrota? V starem zakonu so kamnjali preklinjavce. „Človek, ki preklinja svojega Boga, naj nosi svojo pregreho; in kdor preklinja Gospodovo ime, naj smerti umerje; s kamnjem naj ga posuje vsa množica, naj si je on rojak ali ptujec. Kdor preklinja Gospodovo ime, naj smerti umerje.“ (III. Mojz. 24, 15. 16.)

Toda — pojdimo na goro Kalvarijo! Komaj je bil Zveličar naš križan, že so ga jeli sovražniki njegovi s hudodelnikom vred zaničevati, zasramovati in preklinjati. Ostudna prikazen! Ves okoli stoječi ljud se mu posmehuje. Veliki duhovni in starašini se ne gledé na dostojnost in spoštljivost, katero so dolžni sami sebi, pomešajo med prosto ljudstvo in zaničljivo zasmehujejo z njim vred Kristusa Gospoda. Stoječi pod križem, s kterega jih je križani Jezus vidil in slišal, vpijejo: „Pravi rešitelj je to! Druge je reševal, drugim je pomagal, naj sam sebi pomaga, ako je on Kristus, izvoljeni Božji. (Luk. 23, 35.) Drugim je pomagal, sam sebi ne more pomagati. Ako je izraelski kralj, naj stopi zdaj s križa! V Boga je zaupal, naj ga zdaj reši!“ (Mat. 27.) Taki sramotni in bogokletni glasovi odmevajo pod križem od ust do ust; tako sploh so ga preklinjevali. Tolika hudobija se je pokazala tedaj med ljudmi, da je nebó zatemnelo, zemlja se stresla, in solnce je zakrilo svojo svetlobo, da ne bi bilo priča te grozne pregrehe!

Križani Jezus v tej sramoti proti nebu povzdiguje svoje oči in glasno kliče k Očetu, — za maščevanje? Oh kaj še! Za milost! Milosti prosi svojega Očeta in sicer vsem, poganom in judom, vsem, kateri so se proti njemu pregrešili: „Oče, odpusti jim, sej ne vedó, kaj delajo (Luk. 23, 34.)“ — Prošnja Kristusova je koristila ali v prid bila nekterim preklinjevavcem, ker so se skesali in spokorili; nad drugimi pa se je spolnila beseda svetega pisma: „Človek, ki preklinja svojega Boga, naj nosi svojo pregreho.“

Kadar so bili l. 1400 Ruperta izvolili za nemškega cesarja, se prigodi, da so mnogi pregnanci iz deržave prosili novega cesarja, naj jim dovoli verniti se spet domú. Cesar ukaže preiskovati njih prestopke in zakaj je bil kateri izgnan. Iz tega preiskovanja se pokaže, da neki bogat meščan nikomur ni storil nobene krivice, proti cesarju se v ničemer ni pregrešil; le to napako je imel, da je večkrat preklinjal proti Bogu, in zato mu je mestno predstojništvo vzelo pravo meščanstva, in ker to še ni pomagalo, so izobčili ter izgnali ga iz dežele.

Po dokončani preiskavi razsodi cesar takole: „Vsem drugim pregnancem odpustim, le preklinjevavec ali bogokletnik ta naj še dalje ostane v pregnanstvu, kajti drugi so se pregrešili le proti človeku, ta pa se je proti samemu Bogu, in ima toraj največji zadolženje. Drugi se doma spet spriseči morejo največ proti meni, toda nečimurno bode njih prizadevanje, ako me Bog v svoji modrosti še dalje varoval bode na prestolu cesarskem. Ko bi pa povernil se oni bogokletnik, bi s svojim brezbožnim zgledom pohujšal tudi druge in zdivjal proti Bogu, — in v deželi, kjer je ljudstvo zdivjano proti Bogu, ne more v varnosti biti ne prestol cesarski ne blagostan ljudski.“

Zastonj se izgovarjaš, o človek! da težko krotiš ali berzdaš svoje poželenja. Uči se od Kristusa terpeti in molčati. Če te kdo udari, misli na udarce, ktere je v obraz in za uho dobival tvoj Zveličar! Kadar si preganjan, pomisli na spono, s kterimi so zvezane bile roke tvojega Zveličarja. Kadar te boli glava ali serce ali kateri drugi ud telesni, ozri se na ternjevo krono Zveličarja svojega. Kadar ti ne diši jed ali pijača, misli na miro in žolčno pijačo Njegovo. Je kje tvoje ležišče terdo in bodeče, spomni se groznega ležišča križa, in uči se od Jezusa terpeti in molčati. In ako v svoji žalosti in mnogoterem terpljenji svojem iščeš potolaženja, odpri knjigo smerti Jezusove, smerti križanja in beri! Balzam nebeškega potolaženja priteče v tvoje užaljeno serce. Ako si ubožen in v revščini, poglej v to knjigo in vidil boš, kako umira Jezus brez vseh pozemskih dobrot, in umira, da bi tebi pridobil večne dobrate. Si li jezovit, odpri knjigo svetega križa in poglej na tiho in krotko Jagnje in poslušaj, kako ono prosi za svoje razžalnike in sovražnike Očeta nebeškega. Ako o mnogih svojih pregrehah obupuješ, odpri si knjigo križa, odpri in poslušaj, kako se je usmilil Jezus skesanega razbojnika. Si li preklinjavec in ne spoštuješ svojih staršev, poglej v knjigo svetega križa in beri v njej, kako tvoj umirajoči Zveličar na križu skerbí za svojo zapuščeno Mater. Ako plavaš v radostnem vživanji pozemeljskem, odpri knjigo mučenja Gospodnjega, in beri v njej, kako je bil Jezus napajan s kisom in žolčem. Ako je tvoje serce polno praznih misli in željá, le spet odpri knjigo križev in premišluj, kako je s ternjem prebodela glava tvojega zasramovanega Jezusa. Kadar te begajo in vznemirjajo mesene skušnjave, tedaj pač poglej v knjigo smerti Kristusove in glej prebodelo serce njegovo ter premišluj, kako zadnje kaplje svoje kervi preliva on iz ljubezni do tebe. — Nikar toraj nespametno ne preklinjaj!

Pravila za žitljenje.

Od sv. Vincencija Pavljana v pregovorih za mesec sušec.

(Konec.)

15. dan. Predstojnik naj se ne ponaša kakor gospod in vikši. Nič ni bolj napačno kakor reči: da se dobro gospoduje in veljava ohrani, mora človek po-

kazati, da je viši: — Jezus Kristus nas je z govornjem in z gledom učil nasprotno.

17. dan. Hvaležnost za prejete milosti je naj močnejši pomoček si novih milost pridobiti.

18. dan. Radovoljno in pravo uboštvo stori, da se k Bogu obračamo in k njemu pribežimo; obilnost pa naredi, da ga velikrat pozabimo.

19. dan. Pravičen, kateri ponižnost od sebe verže, bo od Boga zaveržen kljub vsem svojim dobrim delom, in kar se zdi na njem čednost, ni nič kakor le pregreha.

20. dan. Pohlevnost in prenašanje (zopernega) bližnjega je studenec miru in vez popolnosti, ki serca veže.

21. dan. Učenost brez ponižnosti je bila od nekdaj Cerkvi škodljiva; in kakor je prevzetnost vergla nepokorne angele, tako je ona velikrat padec učenim možem. . .

22. dan. Duhovni so žive podobe moči in dobrote Stvarnikov; naj tedaj med seboj imajo prav posebno ljubezen in spoštovanje.

23. dan. Prečujočnost Božja naj bolj živo dela v našem duhu, kakor pa bi pričujočnost vsih stvari skupaj (ko bi jih vidili).

24. Ne smé biti zadosti skrivno posvarjenje, temuč očitno se mora posvariti v teh le primérnejših: 1. Ako je hudo tako vkoreninjeno, da je zanesljivo sumiti, da opominjanje posebej nič ne bo izdalo; 2. ako zadolženi, če tudi sicer prav dober, je pa vendar tako slab na duhu, da bi brez homatije še tako pohlevne pograje ne prenesel; 3. Ako se je bati, da pogršek postane oplošen, če se očitno ne svari. — V vsih drugih primérnejših bi se moralo le skrivaj svariti.

25. dan. Predstojniki imajo velike pritežnosti pri gospodovanju, ako tirjajo, da jim nihče ne ugovarja, da naj se vse po njih namenu godi, da naj se jim brez zopergovora, kakor brez odlašanja pokoršina skazuje, ako hočejo, da naj se jim (podložni) tako rekoč priklanjajo.

26. dan. Kadar koli se nam neprevidoma kaj dogodi, bodi si duhovne ali telesne britkosti, ali pa prijetnosti, glejmo, da to sprejmemo z mirnim duhom, ter si k sercu vzamemo, da vse prihaja iz roke Božje.

27. dan. Človek ni nikoli bogateji, kakor če je Jezusu Kristusu podoben.

28. Grešnik, ki v pravi ponižnosti pred Bogom spozná svojo lastno revšino, je že opravičen, ali pa saj najde v svoji ponižnosti mogočen pomoček zveličanja.

29. dan. Človek mora saj toliko časa obrniti v to, da se Bogu za njegove dobrote zahvali, kolikor ga je potreboval, da ga je za nje prosil.

30. dan. Prijudnost v zvezi z ljubeznijo je prav izdaten pomoček ljudi pridobiti in jih na to pripraviti, da se z veseljem poprimejo tudi tacihi reči, ki so natori nar bolj zoperne.

31. Posnemajmo Jezusa Kristusa, Svetega svetih, kateri je dopustil, da so ga hudega krivčili, kar ni storil, in ki vendar ni ne ene besede rekel zato, da bi se temu osramotenju odtegnil.

Bukve za post.

Te bukve so natisnjene blizu Jeruzalema, v tiskarnici gore Kalvarije, pri „Kervavem Terpinu“, s čerkami hudobnih, nevošljivih, sovražnih, krivičnih Judov, na stroške Jezusa Nazarenskega, Kralja Judov, v tri in tridesetem letu Njegove starosti, z dopušenjem večnega Očeta, s pomočjo cesarskega namestnika in deželnega poglavarja Poncija Pilata, kateri ga njim je izdal, da naj

bode križan. Cena teh bukev je brez cene, kajti tako pravi sam prodajavec: „Pridite in kupite si brez srebra“. — Te bukve brati in si jih z neizbrisljivimi čerkami globoko v serce vtisniti je posebno v sv. postnem času vsakemu silno potrebno. Kdor bere te bukve, ki so s prav debelimi in rudečimi čerkami natisnjene, najde v njih veliko žalostnega, ki ga bo pripeljalo k spoznanju samega sebe, k pravemu skesanju in tudi gotovo k resničnemu poboljšanju; pa tudi marsikaj veselega, ki ga bo navdajalo s sladkim upanjem odpušanja in s prijetno nado večnega plačila, in ako bo vse bukve prebral, mu bodo ljubeznjiv méd v njegovih ustih.

To spričuje izmed tisuč drugih posebno sv. Filip Benicij Florenški. Ko je obdan od svojih samostanskih bratov ležal na smertni postelji, je milo prosil, rekoč: „Moje bukve mi dajte! Kdo mi jih je vzel? O moje bukve, ki vse dobrote v sebi hranite; bratje iščite jih, brez njih mi ni mogoče živeti!“ Niso vedili, ktere bukve hoče; samostanski brat Ubald pa se spomni, da je Filip vsaki dan sveto britko martro vedno ali v rokah ali pa na persih nosil. Podali so mu jo in on jo sladko poljubi, poljubi posebno sv. petere rane Jezusove, moli s tihim, pojemajočim glasom trideseti psalm: „V Tebe, o Gospod! sem zaupal“ in pri besedah: „V Tvoje roke, Gospod, izročim svojo dušo“ — je življenje sklenil. — Dragi bravec, ljubljene Jezusa in Njegove žalostne Matere Marije, vzemi tudi ti te prečudne bukve večkrat, zlasti v sv. postnem času v roke. Gotovo, bravši in prebiravši jih, boš iz globočine svoje duše izdihnil:

„Spomni se, o Jezus mili!
Da so za-me Te umorili;
Prosim, tisti dan se usmili!
Daj, Te imeti pomočnika,
Naših duš Odrešenika,
Predenji vid'mo Te sodnika!“

Ant. Námre.

Izgled izobčenim, ekskomuniciranim.

Leta 1860, 7. kim., je Garibaldi postal samopoveljnik na Napolitanskem, in naslednjič so po lažnjivem glasovanju Napolitansko sklenili z laškim kraljestvom, 17. sveč. 1861 so izlazile perve povelja za oropanje in okradenje samostanov. Tajnik pri namestni napolitanski vradnji v cerkvenih rečeh je bil Francišk Di Cesare, slaven pravnik in pervak advokatov.

Ta Cesare je podal svojo roko in glavo ter ploš delavnost v zbirko tistih postáv, ki so poderle vrata posvečenih pribežališ za device, in so z malo soldi pokojnine na cesto in na kamenje brez usmiljenja degale toliko posvečenih oseb obojega spola, krivičniki pa se polastili tujega posestva.

Pred nekimi dnevi zbolí ta Francesco Cesare. Umen človek, kakor je, začne misliti: Kaj bo pa zdaj? Brez odlašanja pošlje k viksemu škofu prosit za spovednika, kateri bi mogel umiriti njegovo nepokojno vést, ki ga bolj peče, kakor pa telesne bolečine.

Vikši škof mu pošlje župnika sv. Sofije, bolnik spolni svoje dolžnosti in prejme sv. zakramente za umirajoče. Vérska pomoč pa je imela do njega toliko prijetno in sladko moč, da je premagala tudi telesno hudo in se mu je na bolje obrnilo.

„Libertà Cattolica“ 28. svečana pripoveduje pa še nekaj drugega, kar je potrebno k resničnemu spreobrnjenju. To je, preklic očitnega pohujšanja in poprava očitne duhovne škode, ki jo je storil. Povedal je v očitnem razglasu, da pri polni zavednosti, zato da vést vpokojí

in pripravljen stopi pred sodbo Božjo, hoče razglasiti vse skozi lastnoročno pisano naznanilo.

V tem naznanilu pripoveduje, da svoje vere nikoli ni tajil, ne v njenih verskih resnicah (dogmah), ne v njenih zapovedih. O skrivnih društvih, njih verotajskih shodih, o zoperkatoliških ločinah, ki Cerkev napadajo, nikoli ni hotel slišati in ne se jih vdeležiti. Ogibal se je zmót današnjih časov, nikoli nič ni storil zoper deželno oblast rimskega papeža, njegovi nezmotljivosti in njegovim poveljem se je vselej podvergel.

Ena reč mu serce terpinči, zaradi ktere je zadolžen pred Bogom, pred Cerkvijo in pred občinstvom. In nato očitno pové, da to je, ker je svojo roko podal kakor prvi delavec pri tistih ukazih, ki so bili dani za oropanje samostanov, in da je s tem bogoskrunskim delom veri storil veliko škodo. Potem pristavlja:

„Ako je moja pregreha očitno znana, hočem, da naj bo tudi očitno znano moje kesanje. . . . Vedó naj vsi, da to moje naznanilo mi ni bilo od nikogar ne naloženo, ne prirekovano, ne izsiljeno, temuč da sem ga svoje proste volje spisal, podpisal in razglasil. . . .“ Podpisane so k njegovemu imenu tudi priče. Ko se je to zvedilo, je tudi satan po svojih ljudéh skušal ga odverniti od tega sklepa; prišlo je nekaj poslancev in časniki karjev celo iz Rima ga preprosit, da naj bi vender raji pogubljenje svoje duše si izvolil iz ljubezni do laškega ropa, kakor pa nebesa; pa bilo je njih prizadevanje zastoj.

To se pač pravi drugač krivice popravljati, kakor pa je Napoleon III storil na smertni postelji. Kdor se čuti prizadetega, pojdi in storil tudi ti tako; vender ne še le v bolezni, ampak precej. Postni čas je za pokoro posebno odmenjen.

Versko - političko pismo.*)

Moj dragi prijatelj!

Na večí del tvojih dozdanjih pisem sem jaz brez odgovora le z ramami zganil, ker blezo v vseh rečéh je tvoje mnenje mojemu popolnoma nasprotno (pa zato, kaj ne, ker sva inimici causae, ni dosledno, da morava biti tudi inimici personae?); ali zadnji tvoj list, ki si mi ga pisal na moje vošilo za tvoj god, sili me k odgovoru, in pa k toljko obširnejšemu, kolikor več tvojih zmot sem jaz do zdaj molčé pogoltnil. Še tvoje kerstno ime ti ni po volji, ker te spominja na jezuitovski red! Pa še kader sem te hotel na pravo mnenje o tistem prečastitem društvu obrniti, zavernil si me na: *audiat et altera pars*. Pa tista tvoja „*altera pars*“ ni drugo, kakor una preklicana luteranska literatura, ktero si ti v svojih mladih letih serkal kakor med, in ktera je žali bog velikemu delu sicer dobrih katoličanov glave s krivo sodbo o tistem svetem redu napolnila. Njihov zveličavni pregovor: „*Omnia ad maiorem Dei gloriam*,“ izpustivši: „*et animarum nostrarum salutem*“ — raztezajo in z njim počenjajo, kakor s. . . . z mehom! Pojdi na Reko, pa obajdi cerkvo s. Vida, pojdi v Terst, pa stopi v jezuitarsko cerkev, hodi po vsem sveti, koder so kedaj jezuiti stanovali, pa boš vidil velikanske znamenja in dokaze, kako so oni svoj pregovor v djanju izpolnovali. Razumi že enkrat dobro: ne zavolj hudobije, ampak zato jezuiti sovraštvo in preganjanje terpé, ker so goreči služabniki vere, ktera je človeškim strastim popolnoma nasprotna; pa tudi zato, ker služabnik ne more boljši osode zahtevati, kakor jo je imel njegov Gospod. Slabega jabelka ne grizejo ose. Spomni se na pravljičico od volka in jagnjeta, pa ti bo vse razumljivo.

*) To pisanje je toliko pomenljivše, ker nam je prišlo iz vradniške roke.

Čudiš se, da ti nisem, kakor je zgolj navada, za god, ali za novo leto vošil sreče dolgega življenja, in kakor je več takih tráz; ampak edino, da bi ti Bog milost podelil, priti k spoznanju resnice. Skoraj pa me ne mara vprašati s Pilatom, „kaj je resnica?“ Preden ti na to odgovorim, hočem ti povedati, kaj je po mojem mnenji posvetna sreča, in kaj je dolgo življenje. Sreča posvetna je zmotljiva luč, veša, ktera, če bolj človek zanjo teče, bolj od njega beži. Ti pa si s to besedo gotovo drugega ne misliš kakor veliko premoženje, čast, bogastvo. Dobro! Čast Bogu! dosti bogatcev je, kteri bogastvo v svoj in svojega bližnjega dobro razumljeni prid obračajo; pa še več jih je, ki nad njim na Boga in svojo ubožno neumerljivo dušo pozabijo, kterih edina skerb je, si ga tudi „per nefas“ množiti; in to do zadnje ure življenja, dokler jim nič drugega ne ostane, kakor dobra in huda dela, eno staro oblačilo, in vkup zbitih šest desak. Ta je osoda tako dobro Krezov in Rotsildov, kakor tistih, ki od vrat do vrat hodijo kruha prosit. Smert je „ultima linea rerum“, torej mora biti za bogatce strašna. Kaj pa sv. evangelij o bogastvu pravi, ti je znano. Kaj so koristile Herodu v kraljevem dvoru med veselimi plesavkami zlate verige na vratu, med tem, ko je Janez Kerstnik z železnimi okovan v ječi na odsek glave čakal? Ali kaj bogatinu zlata oblačila in polna miza dobrih jedí med tem, ko so psi lačnemu Lazarju rane lizali? No pa pri vsem tem jaz vendar želim tako tebi, kakor vsem ljudém srečo, pa le s pogojo, da je ne uživajo kakor namen, ampak kakor pripomoček k dosegí večnega namena. Enako dvomljiva je vrednost dolgega življenja. Od zibel do mertvaškega odra je en sam korak; bodi si pa ta korak nekoliko krajši ali daljši, proti večnosti še ni to, kar je kapljica vode proti neizmernemu morju. Človek do dvajsetega leta starosti, more se reči, da še ne vé, da živi, kar je pa čez šestdeset (pa zdrava jetra mora imeti, kdor jih doseže), je vse nevolja, pritežnost. „*Senectus ipsa est morbus*.“ Le kdor je v teh malo urah svojega življenja tako moder, da posnema mravince in čebelo v delavnosti za zimo svoje večnosti, nabira zaklade, ki jih móli ne pojedó in tatje pokrasti ne morejo, temu je vošiti dolgo življenje; pa tudi grešnikom, da imajo čas se popobljšati. Posvetne časti vrednost ti spričujejo svetne dogodbe, posebno tistega moža, sedevšega skoz dvajset lét na enem nar lepših in mogočnejših prestolov v Evropi, ktereza izreki so bili vodilo za celi svet, ki je pa na zadnje s kletstvom svojega naroda in z zaničevanjem vesoljnega sveta obložen v tuji zemlji svoje dni dokončal.

Pisal si mi bil, ni zdavna, da ti je neki teolog sam povedal, da pri njih je dosti hinavščine. Če je res, da ti je to rekel? vem sicer da so nekteri, ki imajo navado govoriti po priliki, v kakoršno društvo zajdejo, po po besedah: *Romae dum fueris, romano vivito more*. Tudi je znano, da vsak teolog še ni angelec, kadar pride izmed sveta, temuč ima tudi kaj opraviti, da se očisti in za mašnika vrednega zbori. O, ni bogoslovstvo hinavščina ne, ampak je mesto vaje za vojščake Božjega kraljestva na zemlji. O, da bi, če se res kje kak bogoslovec iz semenišča na žalostno posvetnost ozira, le malo več skušnje imel, kaka hinavščina se tu med svetom nahaja, gotovo blagoslovil bi uro in hip ki ga je v prečastiti duhovski stan napotil. Ti praviš in tudi od več pametnih osób se strah razodeva, da v prihodnje mladenči ne bodo hotli v zaničevani, preganjani duhovski stan se podajati. Zato bo že skerb tudi veliki mašnik Kristus, ki je bil od judov, farizejev dosti zaničevan; pa vender so se učenci radi zbirali k njemu. Sicer pa veš, kdo duhovne sovraži. „*Veritas odium parit*“, to je, če resnico govoriš, si sovražnikov dobiš —

pri tistih, ki Alois Antona, Döllingerja, Hiacinta čislajo in do zvezd povzdigujejo? Sicer pa se kadijo — s kadičnico hinavstva — dandanes le tisti, ki imajo polne žepe in mošnje mammona za svoje bogove. Kar se pa tiče preganjanja, vediti moraš, da kjer ni dobrega namena, samo početje svojega početnika uniči. Tako je francoska revolucija zadnjih lét preteklega stoletja najprej na guilotino zavlekla svoje vtemelitelje, Robespiera, Dantona, Marata i. d. Tako je Napoleona III njegova pretirana ideja narodnosti, ki jo je k vznemirjanju narodov v svoj lastni prid porabil, pri Sedanu ob vse pripravila; zakaj nezedinjena Nemčija bi ga ne bila mogla premagati. Če torej v človeškem društvu npravni red propade, če prostomisljaki, laži-liberalci, časnikarski judje in prostozidarji staro Evropo v jamo razbojnikov spreobrniti nameravajo — kar ne morejo tajiti, sej predokus smo imeli pred dvema letoma v Parizi — če se bodo gore nakopičavale s človeškimi trupli; verjemi, takrat bodo oni sami narpoprej pali, ter služili bodo za podnožnice takim goram! Po možeh, kakor so katoliški duhovni, ki komaj za vsakdanji kruh težko nosijo breme svojega stanü, rudečkarji ne prašajo. Pa tudi če bi, če bi na zadnje tudi duhovni padali, kakor so padali v Parizi; kaj za to? Veselili se bodo z aposteljni pred zborom, da jih vredne štejejo, za Jezusovo ime pogerde terpeti; posnemali Ga bodo kakor pariški nadškof, preden ga je krogla zadela: „Oče! odpusti jim, zakaj ne vedo, kaj delajo!“ Tako, vidiš, umre pravi kristjan. Tako, dragi moj! ni ne zaničevanje, ne preganjanje duhovnov vzrok njihovega prihodnjega pomanjkanja, ampak vse drugo, posebno nesrečna postava vojaške dolžnosti. Tu pa nastane vprašanje: so li tiste posvetne vlade, ktere kat. Cerkev in njene služabnike zatirajo, z vso svojo policijo in soldati „Caput anguli“ (ogelni kamen); ali pa jim bodo, brez vere, zginile tla spod nog? Ali existira (biva) ljudstvo zavoljo vlad, ki si dajejo narsvetejšim interesam (koristim) njegovim protivne postave kovati, ali pa existirajo vlade zavoljo ljudstva? Ako je poslednje, kakor tudi je, potlej ni dvombe, da take vlade z vsimi svojimi postavami morajo zginiti, in če jim niso kós človeške okoliščine, jim bo pa nebeška moč. To si ohrani za nedvomljivo. — (Nasleduje.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Iz katoliško-politiške družbe. — Pri mesečni seji 9. t. m. je predsednikov namestnik v prvo naznanil sporočilo Vodiške katol. pol. družbe, Predsednik gosp. Kajdiž naznanuje ljubljanski družbi, da 2. sušca so ondi pričeli zborovanje v prijazni sobici, v kateri so oskerbeli za to potrebnega pohišja, knjižnico itd. Brez posebnih slovesnost so položili v zemljo malo zernce, da bi z Božjo pomočjo lep sad rodilo. V nagovoru je gosp. zač. predsednik Kajdiž pojasnoval tehtnost in potrebo tacih društev na Kranjskem sedanji čas. Naznanil je, da ljubljansko katol.-politiško društvo je veselje razodelo nad početkom novega društva v Vodicah poslavši pismo s serčnim pozdravom osnovalnemu odboru. Ponosno je bil sprejät častni pozdrav, in enoglasno sklenjeno, ljubljanskemu društvu vesel odzdrav in serčno pohvalo izreči, kar se je spolnilo s tem listom. Prestopilo se je potem k dnevnemu redu.

Gosp. profesor Marn je prvi govoril o ss. Cirilu in Metodu, njihovi delavnosti itd. Bral je najpervo spis v „Slov. Narodu“ št. 19. od 24. januarja 1873, kateri obsega gerde in neslišane krivičenja, da so bili Jugoslovani na cerkvenem potu iz svoje zaveze (kakošne?) izpah-njeni, — da sta Ciril in Metod cerkveno ločitev izver-

šila (!!), historična prava (ktera?) vsled svojega posredovanja (kakošnega?) razderla, in pravi, da Jugoslovan, enkrat k eni cerkvi spadajoč, vsled svoje sanjarske nravi (tako?) taisti z dušo in s telesom udan ostane itd.

Govornik noče napák in laži tega spisa posamezno razkazovati; njemu samemu je spis nekako mračen, in misli, da tudi mnogim drugim. Meni, da te misli, kakor je v spisu, ni „Slov. Narod“, in protestira zoper žaljenje, ki ga je dopis iz Magjarskega stofil slovenskemu narodu.

Namesto tega hoče nekoliko povedati iz življenja teh aposteljnöv.

Kratki življenöpis sklne govornik s tem, da v gerškem, slovenskem in latinskem jeziku so na Velehradu imeli opravilo po velikem škofu sv. Metodu.

Pridjal je nektare opombe o delavnosti naših aposteljnöv, o slovanski zgodovini, o slovstvu, pa kaj je storil r. škof Slomšek za zedinovanje ločenih bratov; nekoliko o nekdanji in sedanji „neslogi“. Iz tega le kaki majhen posnetek.

Ne more se terditi, da bi bili vsi nekdanji Slovenci v kaki zvezi med seboj. Bili solo ločeni, in so še doslej. Rod je bil slovenski, med katerim sta aposteljna delala, in jezik slovenski. To ime so sprejeli bližnji sosedje in vsi sorodni rodovi, ter je postalo splošno.

Kar se tiče državne strani, ni brati, da bi bili kdaj vsi Slovenci v eni državi. — Nemci in Magjari so pritiskali na nje. Do smerti Svatopluka so se še branili. Svatopluk je umiraje svoje sinove opominjal k edinosti v podobi palic, ki se le posamezno dajo prelomiti, ne pa v butaro zvezane. Pa zastonj. Magjari in Nemci so po Svatoplukovi smerti Slovence pobili pri Bratislavi in še zdaj čeznje gospodujejo. Razmere so bile zlo tiste, kakor so zdaj . . .

V verskem oziru sta oba aposteljna dvakrat v Rimu bila spoznana za pravoverni; živela sta v veliki svetosti; Cerkev ju je spoznala svetnika. Tudi vzhodnja cerkev ju časti.

Od l. 1848 se je veliko pisalo o vzajemnosti slovenski (slovanski). Naj lepši vzajemnost bi bila Slovenom zedinjenje v veri ss. Cirila in Metoda. L. 1852 je r. škof Slomšek vstanovil v ta namen molitveno družbo, bratovšino ss. Cirila in Metoda, ktera naj bi se razširjala in slovesniše obravnavala. Zdi se govorniku, da nekoliko pojenjuje. Škof Slomšek je vsako leto o godu dal v Danici letno sporočilo o bratovšini in zlasti o njenem sadu, kako da se katoličanstvo med razkolniki razširja itd. Sedež bratovšine je pri sv. Jožefu pri Celju, pa nič ne zvejo udje o njenem razširjanji, o pobožnostih . . . Obžalovati je, da tudi godü teh aposteljnöv Slovenci ne obhajajo ob enem času; mi ga imamo današnji dan, 9. sušca, Jugoslovenci mesca julija. — V Celovcu ga gg. bogoslovci slovesno obhajajo. (Tudi smo večkrat dobili naznanila, da sem ter tje po Kranjskem so nekteri gg. vravnali o tej priliki spoved in skupno sv. Obhajilo, ker je znano, da so z godom sklenjeni popolnoma odpustki. Vr.)

V slovstvenem oziru omenja govornik, čim bolj se v stare čase preiskuje, tim bolj očitno je, da so vsi Slovenci imeli eno beseda, ki so zdaj v narečjih narazen. Po nekterih opombah o „cirilici“ in „glagolitic“ priporočuje: Vsak slovenski rod naj olikuje svoje narečje z ozirom na staroslovenščino (se vé, da ne do zadnjih tavtologičnih repkov, ki zlog neprijeten delajo, kakor se večkrat godi, sicer bi morali misliti, da je takrat že slovenščina bila na naj viši stopinji popolnosti. Vr.), in morebiti kdaj pridejo do edinega pisalnega slov. jezika.

Kdor tedaj prevdarja djanje in velike zasluge ss. Cirila in Metoda, pa takratne verske in državne razmere, tudi lahko spozna, kako krivične so besede iz

Magjarskega v „Slov. Narodu“ . . . Ne le katoličani, tudi razkolni Rusi priznavajo velike zasluge teh apostelnov. Pa tudi oni terdijo, da se narod le po veri more osrečiti; „pišite na podlagi sv. vere!“ opominja eden njih veljakov. V enakem pomenu več družih. Tako naj bi se tudi pri nas Slovencih delalo — ne na brezverski podlagi, ampak „na podlagi sv. vere.“

Kakor nŕ bila v starih časih slov. država zedinjena, tako tudi sedaj Sloveni niso zedinjeni, še v našem cesarstvu ne. Še med naj bližnjimi rodovi ni edinosti, kakoršno je priporočal Svatopluk. Naj bi bili edini vsaj v bistvenih rečeh!

Zaverne še na pesem: „Tri solzice.“ Pa ne le solziti se nam je zarad tolikega razdjanja in vednega razpertja, ampak delati, in tudi moliti. Razlaga k sklepu bratovšino ss. Cirila in Metoda po njeni podobi. —

G. Močnik nato v kratkem političnem pregledu začenja doma v Avstriji. Zdaj še smé govoriti o volilni reformi, kmali morebiti ne bode več smel, ako bo poterjena. (Naši sovražniki pa so n. pr. o „konkordatu“, slovesno zavezo med cesarjem in papežem, naj nesramniše zabavljali, ko je bila državna postava. In ali je sedaj mar čisto odpravljena? Vr.) Včeraj je volilna reforma sprejeta z dvema tretjima glasov. Kakošni ste ti dve tretjini? Poslancev bi moralo biti 203; dve tretjini glasov bi bilo 135, nazočih pa je bilo samo 122! Vedili so, da dvéh tretjin ne dobé, ako bi bili vsi poslanci v zboru. Kaj storé? čakali so, da je bil čas za mandate nepričujočih zapaden; treba je bilo nove volitve razpisati, da se za tako imenitno reč, kakor je spreminjava vstave, vsim poslaneom dá priložnost glasovanja vdeležiti se; to pa jim ni kazalo, ker potlej bi večine za volilno reformo ne bili dobili, toraj: „ajdi k volitvam s tim, kar imamo, da le večino dobimo, naj bo po pravi ali napačni poti!“ In dobili so večino le s 120 glasovi. Ta spremena pa je narhujši udarec zoper federaliste, to je v nekem pomenu konec stare Avstrije, v kateri so bile zvezane kraljestva, kneštva, vojvodstva itd. v eno cesarstvo: odslej bojo takoreč same okrajine vse skozi, kakor n. pr. na Francoskem, in pravice posameznih bojo minule, večine bojo v manjšine potisnjene itd.

Na Nemškem je preganjanje cerkve. Ko so bili Zveličarja obsodili svoje dni, sta bila Herod in Pilat prijatla postala tisti dan. Zdaj ko so katoličanstvo jeli preganjati, sta si pa protestant in frajmarvar roke podala v pokončanje katoliške cerkve. Bizmark je poslal tudi na Švicarsko svoje poslance, ki so vlado in ljudstvo hujskali zoper škofe in duhovne. Enega škofa so že iz dežele izpravili. Na Pruskem se pa še le prav za prav hudo pripravlja. To previdijo tudi razumniši protestantje, ki so prej bili zadovoljni s tem, kar se je počenjalo zoper katoličane, kakor uni, ki je molil: „sv. Florjan, sosedovo hišo požgi, našo vari;“ zdaj pa je jelo že protestante peči in skerbeti, ker vidijo, da vse keršanstvo je v nevarnosti.

Na Francoskem še niso došli do pokoja. Radi bi imeli Henrika V za kralja z nekimi pogodbami; ali on, ki ima pravico do prestola, pogodbe noče. Gotovo je, da miru ne bo, dokler se Francozi ne povernejo k stari opravičeni dinastiji, to je, dokler Henrika V na njegov prestol ne pokličejo.

Na Španjskem je republika. Oglasili so se pa še bolj živo karlisti, kakor poprej. Pa oglašili so se zdaj tudi na jugu, akoravno je sicer njih moč in sedež bil na severu. Kako je to? Znamnje je, da je vsa dežela z njimi preprežena.

Odkod pa so taki prekuci današnji dan? Kralji, vladarji (pač tudi narodi) so grešili, in ljudstva morajo terpeti.

Na Laško se je vernil iz Španjskega bivši kralj Amadej, da bo očetu potožil, kako se mu je tam godilo. Pa tudi oče bi imel sinu kaj potožiti; ker tudi na Laškem vré in pripravljaja se na prekuc in republiko. —

Na g. Klunov predlog je zbor pristopil k sklepu „Slovenije,“ da naj domači zopet volijo v mestni odbor, in pa da se naj volijo ondi priporočeni kandidati. Opomniti pa moramo, da se je poprej popraševalo, če so ti kandidati taki, da bi zanesljivo se poganjali tudi za katoliško reč. —

— Vraže. Med premnogini vražami, ki se klatijo natisnjene ali pa le v rokopisih med ljudstvom, so tudi bukvice, imenovane: „Prepis sledeče molitve, ki se je našla v Jeruzalemu na grobu našega Gospoda J. Kr. Založil J. N. Kopriutz v Artičah; natisnili J. Feichtingerjevi nasl. v Linc-u. — Laž je, da je to izdano „z dovoljenjem cerkovne oblasti v Rimu“. Rim vraž ne podpira in ne razširja, temveč uči čisti Kristusov nauk. Druga laž in prederzno upanje je, da tisti, ki to molitev pri sebi nosi, ne bo vtonil itd., da v tisti hiši ne bo nesrečnega poroda itd., da se bo 40 dni pred smertjo Devica Marija prikazovala, in še več enacega. — Take s pobožnostmi zmešane laži dajejo natisniti ljudje iz dobičkarje, da iz ljudi denar žulijo, ali pa tudi včasi iz nevednosti. V dvomu je treba poprašati duhovnega pastirja za svet, ker vraže so v keršanskem nauku v 1. Božji zapovedi prepovedane in dostikrat hudo pregrešne in škodljive. Ako bi bila reč dobra, zakaj pa ni škofovega privoljenja zraven? Zakaj ni domá na Slovenskem natisnjena, ampak na Nemškem? —

— Hudobij, kakor vsi listi pričajo, se sliši zmiraj več tudi po Slovenskem. V Trebovljah, kakor se v „Nar.“ piše, je celo trinajst letin smerkoln po sili zase obdržal denar, ki ga je potegnil za prodano robo; gosposinja tirja denar, prepir vstane, zanikernež popade sekiro in ženi, ki je imela otroka v naročji, useka čez dvajset nevarnih ran in rani tudi otroka. — O številnih tatvinah se zmiraj več sliši, in tudi o družih pregrehah. Tako se godi po Laškem, odkar se preganja vera in duhovstvo, pregrehi pa potuha daje, zmiraj strašnejše, kar je Danica že brez števila kratki popisovala.

Mi vprašamo: Ali je res kdo še tako slép in ne-spameten ter ne sprevidi da brezverstvo po časnikih in kjer koli se vgnjezdi, pa sovraštvo zoper Cerkev in vero take gerdobije in pregrehe zmiraj bolj pase, čehlja in rodi, ker tiste pomočke zatira, ki edini in sami zamorejo pregreho še berzdati? Kakor so na Laškem, tako bodo povsod hudobije leto na leto dva-trikrat številnejše, ako se vera ne bo spoštovala, ako bojo gospodski „konfesijonslozarji“ tako pogosto z gerdimi besedami pred kmeti (večkrat celo po pisarnicah) to, kar je cerkvenega, v nič devali, kakor se zmiraj bolj pogosto sliši.

— Od sv. Antona (St. Anthony) v Ameriki ima „Wanderer“ v št. Pavlu prošnjo za Kranjca g. Tomaževiča, očeta duhovna r. gosp. J. Tomaževiča, ki je že pred več leti ondi umerl. Oče je potem sam ostal, ko je svojega ljubega sina in s tim svojo edino podporo zgubil. Preživil se je z dnino, dokler je kaj mogel; zdaj ga je pa starost in bolezen tako poterla, da je v naj večji revšini, kakor ondotni duhoven g. Ant. Holzer piše, in Minesočane v njegov prid pomoči prosi. — Vidi se, da ni vselej dobro iti v Ameriko. Opomnili smo pa to zato, ker ima morebiti omenjeni obnemogli oče kaj svojih ljudi ali družih, ki bi mu hotli (n. pr. po g. misijonarju Čebulju, kadar se verne v Ameriko) kaj pomoči poslati.

Z Gorenskega. — Svetemu Jožefu za vezilo. Že lanskega leta je bila našemu katoliškemu slovenskemu narodu po „Danici“ priporočena nova bratovščina stalnega češenja sv. Jožefa, katere namen je, da bi se ta visokoslavni svetnik in rednik Kristusov skoz celo leto vsaki dan od manj ali več ljudi posebej častil. Sv. Jožef je že od nekdaj odlični pomočnik slovenskih pokrájin; Njih Svetost Papež Pij IX so pa predlanskim dan njegovega spomina vvrstili za celi katoliški svet med cerkvene praznike prve verste; spodobi se torej, da se ta v Njegovo češenje ustanovljena bratovščina med našim narodom od vsih onih, ki imajo na dušno omiko našega ljudstva kaki vpliv, kolikor je le moč, priporočuje in razširjati pomaga. Namen je blag, častljiv, posebnega vdeleževanja vreden; donaša pa udom za primeroma majhni trud obilno bogatih dušnih dobičkov, katere so jim sedanj, v svojih početjih neumerljivi Papež Pij IX 20. januarja 1856 in 5. julija 1861 za vse čase podeliti blagovolili, in kateri duhovni zakladi se zamorejo lahko obrniti tudi v prid ubogim dušam v vica. In kakošni so ti duhovni dobički? Poslušajte!

Popolnoma odpustki se zadobivajo:

1. Dan pristopa v bratovščino, — dan, katerega si je kdo izvolil za posebno češenje sv. Jožefa; — vaki mesec enkrat, in sicer povoljno katerikoli dan si bodi; — in na zadnjo uro.

2. V praznik zaroke prečiste Device Marije s svetim Jožefom (23. januarja); v praznik sv. Jožefa (19. marca); in v praznik varstva sv. Jožefa (3. nedeljo po Veliki noči).

3. V dan peterih glavnih praznikov nebeške Kraljice Marije, namreč: na Svečnico ali praznik očiščevanja Marije D.; v praznik Marijnega oznanjenja; na veliki Šmarin ali Marijno vnebovzetje; na mali Šmarin ali rojstvo D. Marije; in v praznik Marije čistega spočetja.

Za zadobljenje teh odpustkov je treba, se vé, spolniti navadne pogoje, namreč opraviti zakramenta sv. pokore in presvetega Rešnjega Telesa, ter moliti v namen sv. Očeta Papeža.

Dalje se zadobi še odpustek 7 let in 7 kvadragen (po 40 dni) za vsaki dan, kadarkoli kdo opravi sedem pobožnih djanj na čast sv. Jožefa, katere bomo naznanili prihodnjič.

Za danes naj bo le toliko še povedano, da verh teh posebno obilnih duhovnih dobrot so podelili Sv. Oče Pij IX dne 18. septembra 1862 v prid vsem umerlim udom bratovščine vednega češenja sv. Jožefa milost privilegirane altarja za vsako sv. mašo, ki se za nje opravlja in bere. (Konec prihodnjič.)

Iz Železnikov, 9. sušca. — Neštevilnokrat že si odkrila, ljuba Danica, gerdo obrekovanje in laži Tagblatove, in ravno undan spet, kar se je bil nalagal čez Dolskega g. župnika. V št. 44. 22. sveč. pa je nove laži prinesel pod napisom „iz Selske doline.“

V opravičenje svoje pred svetom želim, naj bi ljuba „Danica“ tele verstice v oziru pokopa nezakonskega otroka vdove T. A. blagovoljno sprejela:

Tri tedne stari otrok Silvester je umerl 5. prosinca t. l. Na večer pride mati k meni z mertvaškim listom, naj bi njenega otroka jutri o predpisani 8. uri pokopal, ter me vpraša tudi za štolno plačilo. 80 sld. pravim, za me 35, za cerkev 10 in za mežnarja 35 sld. (Zato je tudi laž, kar pravi Tagbl., da sem za-se obderžal 45 kr. ker bilo je za me le 35 kr., ki sem jih nazaj dal.) Kaj ne več? pravi T. A.; jest bi rada, da bi prišli otroka

na dom pokropit. Na to materi takole naročim: „Jutri po prvi službi Božji berž prinesite otroka k cerkvi in ga bom pokopal. S tem, sem mislil, je zadovoljna, ker ni nič ugovarjala in tiho odšla. Perva služba Božja je bila kakih 5 minut čez 7. uro dokončana; čakam merliča čez četert ure, pa ga ne prineso; toraj grem domú zajuterkovat, cerkveniku pa naročim, naj me pride klicat, kadar otroka prinesejo. Čez kake pol ure pride mežnar po-me; ravno sem merliča v bukve zapisoval, in odgovorim mu: „Naj le gre nazaj k cerkvi, bom koj prišel.“ Nisem se deset minut mudil, kar zopet mežnar prisopiha, rekoč: „Sedaj so ga pa sami pokopali.“ Popoldan pokličem P. D., ki je bil tega pokopa obdolžen, in mater otrokovo T. A. Naj pred dam materi tistih 35 sld., katere je precej po pogrebu po svojem bratu tirjala. P. D. vprašam, če je res on kriv tega necerkvenega pokopa. Ali tajil je, in vse na Fr. D. vergel. Ko sem jima žugal: „To reč bom prečast. škotijstvu naznanil“, sta me prosila, naj tega nikar ne storim. Tudi pogrebec M. Č. je priterdil, vse te napake je Fr. D. kriv. Smo ga svarili, pravi on, brez fajmoštra ne pokopati; ali Fr. D. je neki rekel: „Mi ne bomo nič čakali, bom pa jest za fajmoštra.“ Pokropi merliča, in verže štirkat persti na trugo, ter zaničevaje reče: „Fajmošter verže le trikrat, jest sem pa štirkat, bo ja veljalo.“ 8. prosinca vprašam F. D., bi li hotel otroka izkopati? S tem zadovoljen privzame se P. D. in M. Č. in vsi trije plačajo L. Š. nekaj soldov, kateri je namesto njih otroka izkopali, in sem ga jest vprico mežnarja, pogrebca L. Š. in še nekaj otrok pokopal, prav po cerkvenem obredu.

Iz tega natančnega popisa cele prigodbe se lahko vidi, koliko je v dopisu iz Selske doline v „Tagblattu“ o tem omenjenem otroškem pokopu zlaganega.

Gerda laž je, kar „Tagblatt“ pravi, da sem materi rekel, v bukvali najdem zapisano od poprešnjega fajmoštra, „nezakonski otroci se ne smejo na pokopališe spremljati, in med tem tudi ne zvoniti.“ Po otroka sicer nisem hotel iti na dom, nekaj ker sem bil sam bolehen in od cerkvenih opravil ves struden, nekaj ker sem hotel farmanom pokazati, da nočem take matere v eno versto staviti s poštenimi materami; nikakor pa nisem mislil matere pred farmani gerditi, kakor „Tagblatt“ natolcuje. Če takega otroka tudi z vsimi slovesnostmi grem spremit, ne vém, da bi zato mati več veljave pridobila, pač pa bi se dobri verniki spotikali, in mati vender ostane to, kar je.

Ali ni mar dolžnost duh. pastirja take in enake pregrehe grajati in pred njimi svariti. Je mar njegova dolžnost pregreho še preslavljaliti in sadu nenravnosti slovesen kondukt delati?

Zlagal se je dopisnik, da so bili otroka berž po maši k cerkvi prinesli; prinesli so ga še le čez $\frac{3}{4}$ ure.

Zlagal se je, da je mežnarjev namestnik pogrebce rekel: „fajmošter bodo težko k pogrebu prišli.“ Le na vprašanje neke žene: „Ali ne bo sedaj pogreba?“ je odgovoril: fajmošter gredó zajuterkovat, ne vém kdaj pridejo. Vediti je, da takrat še merliča ni bilo pri cerkvi.

Laž je, da sem botru, — ne botru ampak Fr. D. sem na prosto voljo dal, ali hoče otroka izkopati; toraj

laž je tudi, kakor „Tagblatt“ piše, da sem dal povelje k temu.

Laž je, da sem potem botro pregovoril, da ga je dala izkopati; z njo zarad tega še nič govoril nisem.

Vidi se, od britja Brezenske „pomalane svinje“ pa do danes je Tagblatt zvest svojemu vodilu: „Calumniare audacter, semper aliquid haeret. To je:

Blato v Cerkev, mašnike metáti,
To je, Tagblatt, „tvoje blago delo:“
Ti ne jenjaj pridno okid'vati:
Vselej bode nekaj obvisélo.

J. Mrak. fajm.

Iz Maribora, 12. sušca. Milostljivi knezo-škof Lavantinski bodo mesca aprila zakrament sv. birmе delili v št. Lenarški dekaniji na Goričkem, in sicer: 16. v št. Lenartu; 17. v št. Jurju; 18. pr. sv. Ani na Krembergu; 19. pri sv. Benediktu; 20. v Negovi; 21. pri sv. Trojici; 22. pri sv. Ropertu, in 23. pri sv. Bolfgangu.

Razgled po svetu.

Avstrijansko. Volilna sprememba je bila v državni zbornici sprejeta 6. t. m. ukljub vsemu nasprotovanju po vsem cesarstvu. Bilo je 120 glasov zanj, 2 zoper njo. Poljci in poslanec Černe so bili odstopili iz zbornice; 5 Dalmatincev je mešalo štrečno in glasovali so z nasprotniki. „Vaterland“ dokazuje, da ni bilo potrebnih dveh tretjin glasov, ako se odštejejo, ki so izstopili, in da je glasovanje toraj prav šepavo na kar se bode pozneje sklicovati zamoglo.

Laško. Laški poslanci v Rimu nimajo sreče. Malokrat se po kacicah počitnicah seje pričnejo, da bi ne imel predsednik oznaniti smerti kterega „častitljivih“ (onorevoli). Letošnji pust jim je dva pobral. Veliko zares je število umrlih, odkar zborujejo izobčeni na papeževi zemlji. — Tako se godi tudi s prebivalstvom sploh. Rimska statistika prča, da skoz leto 1872 se je prebivalstvo zmanjšalo za 2,284 oséb. — Ali je to samo primerljaj, kaj pravite „konfesijonslozarji“ in opravičevalci rimskega ropa? . . . So pa že spet répnjiški jezuiti krivi! —

V Rimini se je preslavljal nova laška sreča takole: Po vsem mestu so se trosili in nabijali listi z raznimi napisi, n. pr.: Danes smo sužnji; kruh nam je vzét; misel prisekana; mladina vlečena v kasarne itd. Preč! (Časnik si ne upa povedati, kaj). Zivel(a)? . . (kdo?)

Nemško. Po severnem Nemškem se močno razširja družba: „Keršanska vez — die christliche Liga.“ Izhaja od katoličanov. vdeležujejo se pa prav močno tudi luterani. Hasija, Hanoveransko, Saksonja stopajo na noge za vojsko keršanstva zoper novo zverinsko poganstvo. Zverinsko, pravim, ker kakor zver hoče vse keršansko razdijati in poteptati. Stari luteran Gerlach je celo v deželnem zboru saksonskem, v veliko zamerzo vladnih in rogovilskih sovražnikov, bral nekoliko o tej „Ligi“ in rekel je: „V tej vneti vojski zoper keršanstvo se čutim serčno zedinjenega s katoličani. Oni poterjujejo mojo vero (namreč v keršanstvo, kolikor so ga luterani še obranili), oni vnemajo mojo bratovsko ljubezen, oživljajo moje upanje . . .“ Luterni spoznavajo, da nove pruske postavbe so njih vernikom še bolj neverne, kakor pa katoličanom, ker oni nimajo orodja, pomočkov zoper novega državnega malika, ki hoče vsemogočen biti, ki mu nikakor ni zadosti pečati se z deželskimi zadevami, kar je njegovo okrožje, temuč sili tudi v zakristijo, v cerkve, v svetišča mladinske odrede, v zakon itd. s svojimi posvetnimi postavami. Ker je za vsim tem zadej mavtarstvo in ker te skrivne društva merijo najprej na altar, potlej pa na kraljeve prestole, se vidi, kakošno razdjanje žuga ljudstvom, ako laži-liberalizem za kaj časa popolnoma zmagá.

Francosko. Francoski narodni zbor je dal postavu,

da vsak, kdor bo pijan zasačen, plača 5 frankov (2 gl.) globe. Ako se to v novič zgodi, pride pred kazensko policijo in plača 16–300 frankov, ali pa pride na 6 do 30 dni v ječo. Pri tretji obsoji zgubi občanske pravice. Podobne kazni zadenejo kerčmarje, kateri pijanim ali pa nedoletnim pijače dajajo. Vpijanjenega človeka bodo na njegove stroške odpeljali v bližnji pripraven kraj, in tam bode, dokler se ne strezne. Po vsih gostilnicah se mora ta postava nabiti, in ako jo kdo odterga, plača 5 frankov. — V drugi deželi, pravi „Vtd.“, ne da bi se pametne postavbe delale, se pečajo s teologijo in hodijo na lov za senco kacega jezuita. — Ali bi ne bila pa postava potrebna tudi še zoper veliko astudniši pregreho, zlasti po mestih, ki so manjši ali večji Sodome — v sramoto civiliziranega (?) človeštva? Gosposke, ki tó, dopusté, se imajo pač bati pravice Božje. „Nečistniki ne bojo posedli Božjega kraljestva,“ pravi Bog; kaj pa oni, ki nečistosti potuho dajejo, ki je ne odvrčajo? „Njegovo dušo bom tirjal iz tvojih rok,“ govori Gospod.

Poslednje novice. Na Dunaju je bilo 11. in 12. t. m. zbranih čez 70 móz državnopravne stranke, med njimi Hohenwart, Belkredi, Rieger itd.; iz Kranjskega dr. Kosta. — V Pragi sta nekriva spoznana Skrejšovski in Ružička, ki sta imela mnogo razvpito „inseriratno“ pravdo in sta čez pol leta v preiskalnem zaporu morala tičati. Skrejšovski dobiva vošila od vsih strani; pa izpustili ga še niso; državni pravdnik je vložil sklic na viši sodnijo. — V Rimu je veliko poslanstvo slavnih móz iz vse Evrope in celo iz Amerike 7. sušca pred sv. Očetom imelo zališanje, in so protestirali zoper vse krivice, ki se gode papežu, in še posebej zoper novo oropanje, ki žuga samostanom.

— Na ss. Cirila in Metoda dan se je vernil bivši španjski kralj v Torin. — Španjski karlisti so si na Angleškem napravili posojilo in velikaši angleški se močno podpisujejo. O Švici prihodnjič izvirne sporočila.

Iz Ljubljane. V oziru na mestne volitve nekoliko v pojasnilo. V shodu „Slovenije“ sta bila dr. Bleiweis in dr. Kosta te misli, da še ni čas vdeleževati se srenjskih mestnih volitev; vender je bila večina za vdeleževanje. Množica naj veljavniših mož ni hotla kandidirati; vender so bili v drugi seji „Slovenije“ kandidate skupaj spravili; eni so se pa precej po seji zopet odpovedovali, in „Slovenija“ je vsled tega vso reč popustila, pa dr. Vošnjaku izročila, ki se je prvi poganjal za volitve. Da z odstopom kandidatov odpade tudi sklep katol.-pol. družbe, se samo razume, ako se reč še na zadnje vgodno ne zasue.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta. Mat. Šmid 1 gl. Neimenovan mladeneč 1 gl. — Iz Vač 23 gl. — Iz št. Ruperta 6 gld. Prosimo sv. blagoslova. A. K. — Po g. Dolencu 5 gl.

Za sv. Detinstvo. Po g. Dolencu 3 gl. — Za sv. Detinstvo 24 kr.

Za afrikanski misijon. Iz Dola 4 gl. — Nektare dekleta iz Poljske fare 3 gl. 60 kr. — Iz Radolice 5 goldinarjev.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji. Umerla sta oč. gg. Vidic Mat., bivši beneficijant na Vrehpoljah, zdaj pa v pokoji v Ljubljani, 28. svečana; Mat. Primožič, fajm. v Ihanu, zlatomašnik, 11. t. m. R. J. P.